

KONCEPT

ŽENSKÉ V HUMANITARNIH RAZMERAH: SPOLNO NASILJE IN NASILJE ZARADI SPOLA

Trajanje: 70 minut

Vse od sprejetja resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 o ženskah miru in varnosti leta 2000 se krepi zavest o pomenu vključevanja vidika spola na področje miru in varnosti; spodbuja se večja udeležba žensk v procesih odločanja in aktivnostih za mir in varnost. Posebna pozornost se posveča različnim potrebam žensk in moških ter deklic in dečkov v času oboroženih spopadov ter v obdobju vzpostavljanja miru, saj oboroženi spopadi različno vplivajo na te skupine. Od leta 2000 se je Agenda o ženskah, miru in varnosti preko delovanja in resolucij Varnostnega sveta dopolnjevala in širila. Posebej izpostavljena vidika sta bila krepitev vloge žensk pri vzpostavljanju miru in preprečevanju konfliktov ter preprečevanje in odzivanje na spolno nasilje, povezano s konflikti. Še posebej slednje je zaradi posledic, ki jih spolno nasilje prinaša, pridobilo na pomenu. Krepila se je tudi zavest o pomenu preprečevanja in odzivanja na spolno nasilje ter nasilje zaradi spola v vseh humanitarnih razmerah.

V kriznih okoliščinah, kot so npr. konflikti in naravne nesreče, se nasilje zaradi spola vedno poveča, saj so zaščitni sistemi, vključno z zakonodajo, politikami, uredbami ter storitvami v sektorjih kot so socialno varstvo, izobraževanje, zdravstvene storitve in varnost oslabljeni ali popolnoma razpadejo. Razseljenost in ločevanje družin ter skupnosti predstavlja posebno za ženske in deklice povišano stopnjo tveganja za nasilje ter zlorabe. Spolno nasilje se uporablja tudi kot vojaška taktika, ki je uperjena predvsem proti civilnemu prebivalstvu. Nasilje zaradi spola se dogaja vsepovsod, žrtve po vsem svetu ga mnogo premalokrat prijavijo zaradi strahu pred stigmatizacijo, maščevanjem ali izločitvijo iz skupnosti, pomanjkanja politične volje in ustreznih ukrepov držav, ki se odražajo v omejenem dostopu do zanesljivih ponudnikov storitev socialne in zdravstvene rehabilitacije ter pomanjkanju učinkovite kaznovalne politike za storilce.

V humanitarnih skupnostih je še vedno premalo zavedanja, da je potrebno skrbeti za preprečevanje in odpravljanje posledic nasilja zaradi spola posvečati posebno pozornost v celotnem programskem ciklu. Zaradi tega je bila leta 2013 ustanovljena pobuda Poziv za ukrepanje za zaščito pred nasiljem zaradi spola v humanitarnih razmerah, ki jo je v obdobju med julijem 2017 in decembrom 2018 vodila EU, trenutno pa je vodstvo prešlo v roke Kanadi. Slovenija se ji je pridružila poleti 2018.

Slovenija je novembra 2018 sprejela svoj drugi nacionalni akcijski načrt za izvajanje resolucij Varnostnega sveta ZN o ženskah, miru in varnosti za obdobje 2018–2020. Eno od prednostnih področij novega akcijskega načrta je tudi zaščita žensk in deklic pred konfliktom, med njim ter po njem in odprava spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti.

Omizje predstavlja priložnost za predstavitev novega Akcijskega načrta Slovenije za izvajanje resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti ter pristop Slovenije k Pozivu za ukrepanje za zaščito pred spolnim nasiljem in nasiljem zaradi spola v humanitarnih razmerah. Na omizju bomo govorili o nujnosti pravočasnega in učinkovitega odzivanja na pojave spolnega nasilja in nasilja zaradi spola v kriznih in humanitarnih razmerah, o vlogi moških pri njegovem preprečevanju ter vlogi žensk pri odzivanju nanj, o ukrepanju za preprečevanje in odpravljanje posledic nasilja med celotnim programskim ciklom ter o nujnosti spreminjanja odnosa, percepcije in miselnosti o spolnih zlorabah ter enakosti spolov, vključno s krepitvijo odgovornosti za kazniva dejanja spolne nedotakljivosti na mednarodni ravni. Omizje predstavlja tudi priložnost, da različni deležniki slovenske javnosti predstavijo svoje izkušnje s problematiko spolnega nasilja in nasilja zaradi spola na terenu.